

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo vsak petek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Cena jim je 8 poštino vred za celo leto naprej 3 K.

Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 3'50 K, za Ameriko pa 450 K.

Dopisc sprejema uredništvo, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajcc nasl. v Novem iistii.

Gospodarstvo.

Letošnja trgatev.

Nasi vinogradi nam Ze tretje leto dobro rode. Vendar^{8e} z leto8[?]jo letino ne moremo ta trenotek tako pohvaliti kakor smo se lansko ali predlansko. Neugodno vreme sp[?]t[?]ladi. ob cvetju in pozneje je vzrok, da je trta za-8UU v 8\ojem razvoju in da ni tako enakomerno in dobro^{0(%v}ela kakor druga leta. Te toZbe se sliäijo povsod, ne sanin pri^{8e} naH, aD, Pa k tadi po drugih krajih. Opravičeno^{8e} je zxrWUu'g* bati, da nam letos trta ne bo tako do-^{zo}nlä k. kor \r lam in da bo letošnji pridelek v obče slabBi.

V tem p[?]Zaju si ne moremo drugega Zeleti kakor^ugodnega vrermna, kakor dolge in lepe jeseni, kajti edino ta nam z*more popraviti, kar sta zakrivila spomlad^{ln} poletje. Nujno nam je treba gorkega in solnčnega vrenaena in g.rkih noči, da bo trta dobro dozorela.

^ Na bolje ri< zorevanje grozdja lahko vplivamo tudi[^] in to st tudi pri nas godi, ali kaj posebno izdatnega^{8e}veda ne moieaio storiti. Primerno skrajševanje trt in dobro obdelovtinje zemlje gotovo vpliva na bolje zorenje groz^ja; Haj ni \sejedno, ali je trtje v goščavi, tako, da aolno hi,,,,, ne more; ali je pa vsled skrajševanja odprto Npi Nu Holnea in zraku. Pa tudi to ni vsejedno, ali je Zftnja pod trtami obdelana, čista in ralila ali je zelena sannga pltvela in trave! Na noben način si pa^{De} smerno p..magati tako, kakor se tu in tam vidi, da ffoapodarji trtam oblozenim z grozdem kratkomalo vse^{118t}Je krog grozdja porezejo, tako da pride grozdje čisto^{na}, golo. Kako pa naj grozdje zori, kako pa naj sladkor P^dobiva, ako n^u odvezamemo potrebno listje za proizva-^{J^an}Je sladk(r)JA?

Letos bo treba s trgatvijo počakati, dokler se bo dalo! To je v ttm trenutku najva^nejsi nauk, ki ga P^{0l}ajamo naKim vincgtadnikom. Ne prenaaglimo se toraj^{ln} ne trgajmo v prvi priliki, kakor se to pri nas redno do-^{^a}Ja. anjpak počakajmo, da bo grozdje za trgatev dosti zrelo. A omisliti je. da nam grozdje prav v zadnjem časn najbolj^{T^zo}reva in da dobimo le iz dobro dozorelega grozdja^{^Ino}i ki bo pri današnji konkurenci dobro za kupčijo. Le^{mal} veliki posestniki labko počakajo, počaka toliko la^je[>] poHestnik. ki Bpravi veliko lažje svoj pridelek kakor^vAliki poseatnik. Zato se pa ne prenaaglimo, ampak čakajmo J^{tr}gatvijo toliko casa, da nam grozdje dosti dozori. Če^{tro}ba podobirati, naj se pa podobira! —r—

Jesenska pa^a.

Pri letošnjem pomanjkanju krme bo treba jesensko^{Pa8} zopet dobro in do zadnjega izkoristiti. Ko nam po^{otay}i poraste trava, naj se iivina pase po travnikih. Za

pašo je izkoriščati pa tudi deteljišca in strnišca. Kar se da zelene krme spraviti, naj se spravi za zimo. To velja za zeleno tursčico, za domačo in nemško deteljo. Vsak naj pazi, da spravi kar največ za zimo in da porabi za pašo, kar se da in dokler je vreme ugodno.

Pri paii sami je pa gledati, da ne trpimo na ta ali oni način škode. i'e je vreme dtževno, ztmlja premoceoa, potem ni delati škode na travnikih, ker nam živina v takem oasu preveč pohodi in zgazi. Zlasti travnikov v bolj vlažnih legah se je ogibati. Paziti je pa tudi na to, da mokra paša živini ne škoduje. To se godi posebno rado pri detelji. Mlada deteljišca so naravnost nevarna za živino, če so mokra. Strniščna detelja je pa sploh nevarna, tudi če je suba. Na tej detelji se pripeti vsako leto največ nesreč in skoraj vsako leto, vzlic temu, da imamo zadosti bogate in žalostne izkušnje.

Glede jesenske paše na detelji si je dobro zapomniti, da ne smemo lačne iivine nikdar spustiti na struiščno deteljo, tudi ob subem jremeuu ne, ker se na taki detelji navadno preobje. Če je treba to deteljo popasti, po tem naj se Zivina do malega na travniku napase in se le potem Zene na strniščno deteljo. Sicer je pa najbolje, počakati s pašo na strniščnici dotlej, da jo slana dobro opari; še le potem zgubi namreč ta detelja svoje škod-^{ljive} lastnosti, a tudi v tem času jo je previdno rabiti, najbolj nazadnje, ko se je živina že drugod nekoliko nasitila. Po mokrih mladili deteljišcih pa divine sploh ni pasti.

Ob slani je iivino zganjati še le pdtem, ko je slana izginila. Potrebno je tudi, da predložimo živini ob takilj jutrih nekoliko suhe krme v jasli. Prav je namreč, da ne pride Zivina s tešcim želodcem na mrzlo in mokro pašo. Skrbni gospodarji predložo ob mrzli jutranji rosi sploh nekoliko sulie krme, ker ugaja živini, če ne pride s praznim Želodcem na mokro pašo.

Oe se Zivina na paši ne naZre do sitega, potem je treba doma nekoliko pokladati, kajti Zivina mora biti sita, da nam daje potrebni uZitek. —r—

Politični pregled.

Tostranski položaj se je zoj>et poostril. Za zdaj so je vse oziralo, kako uspcjo konforence radi sklicanja ceskega de-zcinema zbora. A stalisce, ki ^a zavzcmajo Neinci, je za Oehe nesprejemljivo. Narbrz bodo Nemci v ceskein zboru obstruirali, tako da ne bo prislo do resnega dela. — Ofronj strasti neti zatA'orjcnje ceskih sol na Nizje Avstrijskein. in ncinsko zahtcvanje, da sc sankcionira lex Axman, ki ja je v nasprotju z drz. solskim zakonom. — Bienertova vluda se kaže zmir Dlj jednostranska, neniska. Kakor dela Cehoni krivico, je uprav zdaj zopet udarila po Slovencih. Zadnja porocila trdijo, da je ze ukazano premestitev slovenskega uciteljsca iz Kopra v Gorico zojjet odlozila. Italijani so preprecili to potrebno premescenje. Slovencem dane besede vlada ne drzi. Vse okoliscine silijo Slo-vane, da se zdruzijo in vrzejo to njim tako krivicno vlado.

Tern bolj razveselilno jo, da „Poljska ljudska stranka“ na svojein shodii v Slotvinu izjavlja, da naj se za naprej vstraja v boju proti sedanjemu ministrstvu in naj se vse „Kolo po¹jsko“ približa „81ovanski Enoti“, da se onemogočijo vsenemske težirje po hog-emoniji. S tern pa hi vlada gotovo j¹rišla v drž. zboru v manjšino. Zato je vladinim listom kar sapo zaprlo!

Skupiiii ministrski svet je razpravljaj o državnem proračunu Avstro-Ogrske za 1. 1910. Poleg navadnih troškov pride še v pošte izvenrednih izdatkov: 54 milijonov K za odškodnino Turčiji, mobilizacijski troški, skupno 216 milijonov. Mornarica zahteva 4 nove ladje.

Os¹ri igrajo jako premeteno krizo, radi bi zopet izsilili vojaške in gospodarske koncesije. Ministra Košut in Andrassy si nasprotujeta; vsak je izdelal svojo volilno reforrao, katero pa vsi vkup v istini le zavlačujejo.

Kranjski deželiii zbor je sklican na 23. septembra. Čaka ga ogromno dela posebno gleda vodovodov iu raelioracij.

„Narod“ pozivlja, naj se 20. September v Ljubljani praznuje kot žalni dan v spomin lanskim narodnim žrtev. Ko bi ne bila demonstracija tako očividna, bi narodnjak res žaloval; a kdor ve, koliko so prej in slej uprav „N¹arodovci“ zagrcšili glede onega žalostnega dogodka, ki je Slovencem neizbrnno škodoval, mora le obzalovati liberalne kolovodje, ki nerazsodno mladino zopet tirajo v nesrečo, sami se pa poskrijro v svojih salonih. Ne slepite ljudstva! — Sicer je pa vlada radikalnemu dijaštvu v Ljubljani dne 17. in 18. septembra propovedala vse javne priredbe. Istotako za 20. September napovedani shod za obrambo mejnih Slovencev.

Stajerski deželni zbor se je snidel 16. septembra. Dež. glavar je imenovan zopet grof Attems, njegov namestnik pa slovenski poslanec dr. Jankovič.

Istrski dožHni zbor je začel že prej svoje seje. Upati je, dajnod Italijani in Slovani pride do sporazuma.

Cesko je zadela velika nesreča. V nedeljo je bila v okolici Hofic silna nevihta s toco, povodenj je odnesla poslopja, nekatere hiše so se podsule. V Trebovicah je 300 ljudi brez strehe. Več ljiidi utonilo, iskode cez 200.000 K.

V Zagrebu se veleizdajska obravnava bliža svojemu koncu. Državni pravnik je par dni govoril ter dokazoval krivdo obtoženih Srbov. Za 5 najbolj osum¹enih je konečno predlagal po § 59 kaz. zak. smrt na vislicah, za vse druge obtozence pa težko ječo od 10 do 20 let.

V Srbiji so na dnevnem redu vedni razpori zdaj mej strankami, zdaj mej kraljem in zarotniki. Zadrji imajo se zmir veliko nioč; kralj je takorekoč zvezan, kajti po pravici rau zarotniki predbacivajo, da bi brez njih ne sedel na prestolu.

Na Grški si je častništvo pridobilo prevelik upliv na vlado. Odstranili so kraljevske prince iz armade. Med kraljom in prestolonasleilriikom je nastal razpor. Kralj baje kani odstopiti.

V Helgiji se je pojavila kolera. V Bruselju je umrla zanj neka žena in en mornar.

Iz Melile se poroča, da so Spanci blizu Seluana v vročem boju premairali Kabile, katerih je padlo okrog 1200.

Mej liusi in Vor¹A je prišlo do ljutega spopada pri Ardebelu in Kavkajasu. Obojni imajo znutue izgube. — Rusija je pomnožila vojaško stražo ob mandžurski železnici. — Nemški konzul v Harbinu prizna Da samo nadoblast Kitajske, ter je prepovedal davkc j)Jacevati Rusom.

V južno-atncriskih republikah Peru in Bolivija so nastali prepiri radi mej.

Zabavi in poulcu.

Odmevi iz Velehrada.

II.

Velehradski shodi imajo tudi zato velik pomen, ker hočejo i ljudstvo pridobiti za to veliko katoliško delo. Zbrani duhovniki so se posvetovali, kako bi vse katoliško ljudstvo vneli, da bi z molitvijo in dejanjem podpiralo delo za zedinjenje razkolnikov. Moravsko ljudstvo je ze vneto za to stvar. Mod shodom učenjakov in duhovnikov se je v nedeljo dne 1. avgusta vršil velik shod „Apostolstva sv. Cirila in Metoda“, ki so se ga udeležile velike množice moravskega ljudstva.

Apostolstvo ST. Cirila in Metoda.

Na Velehradu ima svoje središče „Apostolstvo sv. Cirila in Metoda“, ki je našemu ljudstvu že znano, ker se ravno v zadnjih tednih vpeljuje v naši škofiji. „Apostolstvo sv. Cirila in Metoda“ je apostolska bratovščina, je pobožna misijonska družba, ki z molitvijo in malimi denarnirni prispevki (po 24 vinarjev na leto) dela za razširjanje katoliške vere med Slovani. Natancneje je o namenih „Apostolstva“ pisal „liogoljub“ v letosnji 6. in 7. Jtevilki; vsa potrebna pojasnila so natisnjena tudi na sprejeuinih podobnicah, ki jih dobijo udje, ko se vpišejo.

Na Velehradu so vsi zatrjevali, da je „Apostolstvo“ ena najpotrebncjsih in najlepših bratovščin, ki naj bi se med vseini vernimi katoliškimi Slovani razširila. Duhovniki iz Husije in Bolgarije so zatrjevali, da bi se dalo veliko storiti za razširjanje katoliške cerkve, ako bi vsi katoliški Slovani z molitvijo in dejanjem podpirali to delo.

Za „Apostolstvo“ naj bi se zanimali tudi naši moiye in mladeniči, posebno tisti, ki so v izobraževalnih in podobnih društvi, „Apostolstvo“ bo potem lahko veliko storilo, da se pri nas poživi prava verska in narodna zavest in razširi prava izobrazba.

Pri nas jezelo raziširjeno čščenje sv. Rešnjega Telesa in Device Marije. Castivci sv. Rešnjega Telesa, naj bi se radi spO; minjali vzhodnih Slovanov, ki so se ločeni od prave cerkve. Tudi tarn imajo sv. Rešije Telo. Jezus je tarn v sv. R. T. pokoren duhovnikom, ki pravzaprav niso pravi njegovi služabniki, ker so ločeni od prave Kristusove cerkve; tarn mora Jczus v sv. R. T. pretrpeti veliko ponizanja in nečasti, ker ljudstvo ni prav po* učeno. In vendar bi se močno pomnožilo število gorečih častivcev sv. R. T., če bi se vzhodni Slovani zedinili s pravo cerkvijo! — Kako bi se povečala slava Device Marije, če bi se razkolni Slovani, ki so¹ bili vedno vneti za čast Marijino, zedinili s katoliško cerkvijo. Oastivci sv. R. T., castivke Device Marije, „Marijine družbe“ naj se torej rade pridružujejo „Apostolstvu“ in po svojih močeh podirajo njega namene. Oglasi se vsak lahko pri svojih dusnih¹ pastirjih.

Čoščenje sv. Cirila in Metoda se da toraj prav lepo združitiN z našim izobraževalnim delom, z našo katoliško in versko organizacijo. Tako nam tudi Velehrad ni nekaj tujega in oddaljenega, ker nam vedno zbuja misli in spomine, ki so našeim¹ ljudstvu tako pritjubjeni in v tako tesni zvezi z našim verskim živ¹jenjem.

Velehradski roinar.

Dopisi.

Prečna. Zgradba novc župne cerkve. Tcsarsko delo. Ta stroka je pri cerkvenih stavbah najnevarnejša, bolj se kot krovsko ali kleparsko delo, ker te dve imata oporo na zvrseneo tesarskem delu in zidarskem odru. Tesar ima pa v začetku dela samo prazno votlo zidovje. Sem in tje mu je zidarski oier v pomoč, večkrat pa tudi v napotje. V visocini mora zaceti svojo delo na praznem zidu, pa po posamnih ozkih tramih hoditi, pl¹* feati, težko nosti ali pa vsaj prav z močjo vleci in držati nikjer ni nobene opore, ne na desno, ne na levo, pod njim pa je vrtoglava globocina, samo en malo naj zdrsne ali V¹ narobe stopi, pa je — po njem. Pri velikih cerkvah, ki iiraj⁰ več ladij je laglejo zaceti tcsarsko delo. Se bolj ncvarno je P¹ to. delo pri visokein in ozkem zvoniku. — Pri takih zgradbab cloveku nikoli no zmanjka skrbi, vsaki dan ima nove in proved Kadar sem po potrebnih potih odhajal od doma, so me trie take skrbi: kako bo, ko se vrnem nazaj, ali pojde delo po sreči, „¹ med potjo sem se oziral nazaj na stavbo, večkrat, dokler sem J¹ videl, nazaj grode sem pa ze od dalec premotrival, ali so se do* lavci na njej, pa ce ni bilo kakc nesreče. Vse pa, sem izroceval b. varstvu. Tesarski mojster Janez Grandlic iz Cems, zupni¹ Mirna j)ec, je pri nasi stavbi izvršil to delo spretno, dobro i¹ tudi srečno. Hiteti je bilo treba radi jesenskega vron¹111, da ne bi nalivi stavbe razmakali. Popred ze je pripravil stre¹J stol za cerkev, in isti dan, ko so bili zidarji gotovi, je začel priprave za dviganje tramov. Od zgoraj je vprek ladije potet¹11 18 m dolg in mocan tram, ga dobro pritrdil in j¹odprl. Spod¹0 j¹ri zidarskem odru je pripel lescn granik, enkrat zunaj, dru¹10 zopet znotraj stavbe, kakor je bolj prijalo, ter ga spravil v zvo¹5° z gornjim tramom. Na mocne vrvi so pripenjali težke tramov¹N pa jih dvigali kvisko. Kako mocno so plavali v zraku ti vo¹ likani, dokler niso prisli v trde rok krepkih tesarjev, ki so

vložili vsakega Tia svoje mesto ter jih trdno zvezali. Mali trajnici pa so hiteli kviško po vrveh ter švigali ko travnate bilke, m prijazno vtripali, da smo se kratkočasno jim smejali, pri težkih smo se čudili pa strahoma bali, da bi kateri preveč z močjo ne vdaril na zidarski oder ali zdrsnil nizdoli ter ne poškodoval stavbe ali ljucii. — Dclo je slo urno spod rok, v nekaterih dneh je stal strešen stol ponosno na cerkvi, sestavljen pa zvezan z niočnim železjem, pa tudi obit z deskami in latami pravilno kakor je treba za streho z cternitom. — Zvonika 1. 1907 nismo dozidali do vrha, arapak do sleraena cerkvenoga stola, potem ^{li}u naredili streho z desk za ziino in prihodnje 1. 1908 delo ^{li}nadahevali. —

Vinavas v (jorjancih. (Cestna zadeva.) Ako z družih krajov „Dol. Novice“ prinašajo razne pritožbe, potrebe in težave, ki tarejo ljudstvo, zakaj se ne bi tudi mi zapuščni hri-^ovci enkrat oglasili in prosili, da se stranska cesta, ki se nad *2ajcem“ odcepi od glavne proge Novo mesto-Metlika in drži Ba Vinovas, Podgrad itd. zbopa in zravna. Dva klanca pred yinoyasjo in tretji pod župniščem so tako strni, da se je le fcuditi, kako da se več nesreč ne pripeti. Klanci so kratki pa strmi kakor po strcih doli, prvi pa se zavrt, da noben zavor ne jnoze voza pridržati, da ne bi bliskoma zdrsnil navzdol. Nedavno ^{vi} se bi kinalu podgrajski g. župnik, ki že 15 let tu pastiruje, torej tudi poti in ceste natanko pozna, na prvem klancu pred yinoyasjo ponesrečil, in to pri belem dnevu. Zavrt je, kar se je dalo, a vkljub temu je voz skokonia odletel po kamniti strmini ⁱⁿ se prekopicnil. Ni kazalo družega kot napete konopce por^{ez}ati in tako konja na noge spraviti; potem pa iti v bližnjo ^{va}» iskat pomoči. Vrli posestnik in odbornik „Šurla“, krepak Hioz v narboljši dobi, je poniagal junaskemu župniku voz vzdig-^{dh}h in odvesti v Podgrad. Ako more taka nezgoda doleteti do-^{ta}jflacina, vajencga voznika, kaj sele tujca, ki redkokedaj zaide v stranski kor, podgorskega ozemlja.

Tu je ^{na}ac nujna potreba, da se trije imenovani strmi Klancki zravnaajo in opozarjamo s temi vrsticami dotično oblastvo ^{na} to zadevo. Stroški za preložitcv ceste bodo neznatni, dobrota ^{la}ncprecentjiva. Dragoceno življenje g. župnika in njegovih fa-^{ran}ov, kj ⁱⁿorajo v [^] oddaljenih gorskih krajih, kjer noben studenec ne žubori, noben potok ne šumlja, tudi zemljo obdelovati, ^{Saj} njih ^zjvljcnje nc bo v novarnosti. Privoščite dobrim Pod-^{ti}tijcem tudi gladko cesto do njih samotnih vasic in do fame Cijtkve. Saj bo s tem ustrezno tudi marsikatremu uradniku in ^{ot}činskemu glavarju, ki tupatam v uradnem poslu prihajajo v te [£]orjanske rebri. Mil. g. prost je objubil sodček vina za svečani ^{ji}an, ko bo cesta v Podgrad uravnana. Torej na noge, gospodje, ^{kl}imato moo in besedo!

V Mokroliogu bo prihodnjo nedeljo (19. t. m.) slavnost ^{us}tanovitve Marijinc družbe. L'ovabjen je visokocastiti g. prelat general-vikar, 1. Klis 17 Ljubljane, da bo družbo slovesno vpeljal ^{*n} prvi oddelok članic sprejel. Zbrale so bodo k slavnosti vse Gruzbe bližnjih župnij z banderi in volčiteji. Tako bodo vse župnije trebanjskega dekanata imele vsaka svojo Marijino družbo, ⁱⁿ krasni venec Marijinih otrok bo dobil zadnji list, ki ga je se ^{ma}njkalo. — Na /alostni gori bo isto nedeljo porcijunkula.

V St. ImjMMt Jrlilaja slednje leto obiskat svoj grad Skrijevo ^{lo} on(ij bivajoco mater dr/avni poslanec, dvorni svetnik dr. Skcdl. ^{la}«i ima svoje pravo bivalisce kot vscučiliški profesor v Bukovini, emlar no pozabi domovine svojih prednikov in prijazne St. ru-^{pers}erske doline. Lotos si je ogledal tudi veličastne gorenjske pla-^{ne} in znamenite kraje v njih podnoztji, jezera in slapove. V ^guzbi duh. svotnika in župnika Mrvcca je obiskal v Dovjem ^laninskega varuha prec. g. Aljaza, vodopad Peričnik in potoval ^{no} ^{va}t pod Triglavom. Velezanimiva in v prirodnem oziru ⁿⁱl JO(iličnisa dczelica Kranjska mu i>ostaja cimdaye milejša. Pri-^{to}uje leto pa na vrh Triglava! Naj bi se tudi boji zavedal ^{sv}oja slovenskega pokolenja!

^otara vas pri Skocijanu. Požar je upepelil 11. t. m. ^kpolcluc)otim posestnikom njih stanovališča s pridelki do tal, ^{ater}ih štirje so bili zavarovani za inanjše svote, eden pa baje ^{*j}lc. Novarnost ol) požaru /-a vas je bila velika; ogenj je nastal ^v sredini vasi, ki je poverini 8 slumo krita. J>e z. največjim na-^Jom se jo požar lokali/iral; hvala i>ogu, da ni bilo sapc, dru-^{la}o bi bila vsaka cloveška pomoč izključna! Delovali sta na ^{icu} mesta pohvalno domai-a, škocijanska in pozneje došla po-^{nia} bramba iz Bele cerkve. Čast požrtvovalnosti v j)Oinoč ^Jilz njega. la oddaljenejših studcncev so domače in iz bližnje ^{oko}lo dekleto in zone z nadclovčsko požrtvovalnostjo donasale ^{vocl}o za brizgalne in za na strche, kjer so do skrajnosti vztra-

jali nekateri možje in fantje. Med drugimi je tudi v pomirjenje nesrečnega prebivalstva in k qmejitvi požara uspešno pripomogel škocijanski strazmojster g. M. Zagar. Zivo smo pa čutili potrebo baš ob tej nesreči, da bi vsaka skupna vas napravila, in to z malimi stroški, kak vodostaj, da bi bilo za vsako priliko preskrb-^ttjeno in da bi se za slučaj kakcga ognja no masile brizgalne vsled blatnate lužne vode. Sicer pa, ko je ogenj zahteval svojo žrtev, se prizadeti priporočajo blagohotni podpori usmi^jenih oko-^{li}čanov in poslancem S. L. S. v pomoč.

Litija. — Ker „so „Dolenjske Novice“ objavile poziv na Orlovo prireditve v Smartnem, naj naznanijo tudi dolenjskemu svetu, kako se je ta slavnost obnesla. V nedeljo okrog 9. ure se je vvrstil z litijskega kolodvora lep sprevod, v katerem je korakalo nad 100 Orlov v kroju in mnogo drugih brez kroja, več[^] bratskih društev in drugih somišljenikov. — Do-^spevše v ymartno je pozdravljal slavolok, ^{ri} katerem je mla-^ddinsko organizacijo nagovoril poslanec Mandelj, ^otein so dekan Rihar in šmartinski župan. Imenom telovadnih odsekov se je zahvalil brat Podlesnik. Vsa množica se je podala v prekrasno cerkev, katero so ptuji gosti obćudovali, k službi Bozji. Nato pa je sprevod odkorakal na prostorno dvorišče pred dekanijo, ki je posebno primerno za zborovanja. Na shodu so govorili gg. dekan, drz. poslanec Povše in brata-telovadca Podlesnik in Jelocnik. — Po večernicah se je zbrala ogromna množica gle-^ddalcev na telovadnem prostoru. S pozornostjo so ljudje sledili raznim telovadnim nastopom, j)osebno je zaiimalo „sab^janje^l. Zadovoljnost vseh je izrazil deček v vezani besodi Orlovemu nacelniku ter mu v znak hvaleznosti izročil duhtec sopek. — Razvila se je prav zivahna prosta zal>ava, pri kateri so se raz-^{leg}ali prijetni glasovi zagorske godbe, ki je ves dan izborna ^{sv}irala, in domacega ^jevskega zbora, ki je izvrstno prednasal mile narodne pesmi. Lo prehitro je jirisel cas odhoda na litijski kolodvor. V slovo telovadcem in gostom so spu.scali rakete. V Smartnem kakor v Litiji so so culi posamezni zvizgi in ^{mc}cuki^w, in po grmovju so se ^jotikali nekateri zajci v dokaz, da se hu-^ddobija boji luci. Posurovelost malega dela iimartinsko-litijske mladezi kaze, kam pelje izobrazevanje ondotnih naprednih pro-^ssvetljencev. Vsi trezno sodeci zdaj vidijo, kje je izobrazba in naj>redok, kje pa podivjanost in spridenost. — Severna stran Dolenjske je vstala — zdaj pridete na vrsto v sredini Dolenjske!

Iz Lurda piše odličan dolenjski rojak svojemu znancu, kar bo zanimalo tudi širše kroge, zato iz pisma povzamemo nekoliko črtic. Bil sem ^jrvikrat v Lurdu — a co Bog da, gotovo ne zadnjikrat! Tri dni smo bili v tem svetem kraju molitve, solz, veselja, hvaleznosti in ginjenosti. Tudi jaz sem molil za vse, pa tudi za se, ne za bogastvo in čast, za zdravje, če je Bogu jjubo in ako ne — za srečno smrt, Lepo je bilo, nopopisno lepo — poleg tega prijetna družba, in še drugi lepi kraji. — V soboto in nedeljo se je zgodilo isest cudeznih ozdrav^jenj — dva sem na lastne oči videl. To je bilo vrvenjo, navdusenje — cudez, cudez — hosana, hosana, molitve, vsikliki, petje! — Zado-^vvoljen sem prišel nazaj z ženo, pot naju ni nič utrudila. Prodno končam, naj še pripomnim, da sem v jami lurske Matere Bozje pri sv. maši za avstrijske romarje ministriral! Prav je prislo, da sem se tudi to v mladosti naučil.

Belokranjski glasnik.

Z Yrlia pri Vinici. (Vojaške vaje.) Velike vojaške vaje so na oni strani Kolpe, t. j. na Hrvaški. Sinoči je bilo slišati strelanje iz Ogulinskih hribov, a danos je narbrž glavna ^jitka v prostrani Jožefovi dolini. Ta dolina se prav lepo vidi od vrhov-^{ske}ske župne cerkve. Kakor rečeno celo noč in od zjutraj rano se sliši močniti strel topov in strojnih pušek, tudi sedaj, ko to pišem ¹⁰. septembra.

Criioinelj. Kakor znano, je naša Belokrajina v krščanski organizaciji skoro najbolj zaostala. Treba jo zbirati vse sloje k izobrazevalnemu delu. Osobito mladini se inora nuditi priložnost, da pokaže svoje zmožnosti in najde vesejje v poštonih zabavah! Bistri naj si urn in blaži srce. Tak dan je bil zanj 5. September. — V društvenem domu se je najprej predstavljala igra „za letovisce“. Vsi poslušalci so hvalezni igralcem, ki so svoje uloge tako iz-^{vr}stno pogodili in nudili prijetno zabavo. — Pod vodstvom g. visokoiolca Malneriča so vrle Crnomaljkce zapele nekaj krasnih pesmi. — G. kapelan Cerar je pojasnil pomon telovadbe, ker so je ta dan osnoval „Orel“. Mladonci so si izbrali telovadi.sce na prijaznem griču nekdanjega črnoma^jskega gradu. Ondi so je

zbralo dokaj občinstva, ki je pazno sledilo raznim vajam telovadcev. G. Janko Hočevar, Orlov zastopnik iz Ljubljane, je govoril o pomenu mladeniške organizacije, katere središče obtajo postati Orli. Novi telovadni odsek je ustanovljen — vrlim inladenim v vseje. — Prosta zabava se je zaključila z narodnim plesom „kolo“.

Govorilo se je, da se v Rodinah namerava sulferajnska šola. Kolikor se nemškega reda tiče, on pri tem ni nič prizadet. A slovenski stariši naj bodo na straži, da se ne vsedejo kakim nemškim agentom na limanico. — Istega dne se je sestavil odbor slovenske dijaške zveze za Belokrajino tako: kand. iur. M. Malnerič, predsednik, eksp. akad. M. Težak, tajnik, abit. A. Plevnik, blagajnik. — G. Težak je na slavlju črnomaljskega Orla nabral za obmejne Slovence 6 K. — V našem mestu je odprl pisarno metliški rojak odvetnik dr. Sturm. Saj ne bo treba drugod iskati odvetnikov.

V Dragi in lji vasi suhorske župnije umrl je dne 26. avg. t. I. Stefan Kambič v starosti 63 let. Bil je mož vedno krščanskega mišljenja, marljiv in vzgleden gospodar ter zvest bravec Mohorjevih knjig in „Domoljuba“. Vse ga je spoštovalo, kar je pričal tudi njegov pogreb, katerega so se sosedje vdeležili v obilnem številu. Svetila mu večna luč! —

Iz Semic. Zadnjo nedeljo so osrečili s svojim pohodom semiške prebivalce črnomaljski in metliški sokoli in seveda, ker bi bilo samim v Semicu predolgočasno — pripeljali so s saboj tudi sokolice. Oboji pa so se zbrali in prišli v Semic na aranžma in povabilo tuk. dijaka III. razr. novomeške gimnazije, ki se bojuje se v pricetku algebre. Od zraage je menda odvisno, ako se doticno dijasce povspne po preteku pocitnic za razred više, ali pa pade nazaj v svoj dosedanji razred kot rep. Vsekako je odziv na povabilo zelo uljuden.

Da se vsaj nekoliko reši blamaža sokolskega liberalnega sestanka v Semicu, morala je — samo ob sebi unijivo — „na pomoč“ požarna bramba iz Semic. Moč in poklic pozdrava pa je začutil v sibi tukajšnji dacar, ki je došle sokole in sokolice pozdravjal v imenu sem. požarno brambe, a vsled netaktnosti tudi v imenu sem. prebivalstva, za kar ga pa nihče ni pooblastil. Zastave v pozdrav so razobesili hotelir Bukovec, Coflovke in vzorni trgovec Zurc.

Cela slavnost sokolske prireditve se je izvršila točno ob polu 7. s tihini in precej ohlajenim odhodom sokolov iz Semic. Na zdar!

Domače novice.

Osebno vesti. G. Fran Novak, kapelan v Stopičah, je predstavljen v Št. Vid pri Zatičini. Na njegovo mesto pride novinašnik Feliks Funtek. — Tukajšnji rojak viš. g. Zorko, župnik v Zvorniku v Bosni, biva tu na odmoru.

Šolstvo v Novem mestu. Te dni prihajajo od vseh strani dijaki, da zopet zascedejo šolske klopi. Gimnazijci bodo še v starem poslopju tudi s paralelkami. — Deška šola se jim umakne v novo samostausko poslopje s 4 razredi. — Petrazredna dokliska sola dobi 1 sobo v Fajdigovi hiši. Ondi bo tudi novi 6. razred. Te učenke imajo v soboto ob pol 8. sv. maso; potem se zberejo v solski sobi, kjer se jim bo naznanil učni red, učila itd. K solski sv. masi se vabijo tudi stariši. Prihodnji teden pa se na vseh solan prične redni pouk.

Ljudsko šolstvo na Dolejskem. — Začasna učiteljica Vida Vrezec pride na Studenec pri Krškem. — Za časnega učitelja v Šmihelu pri Novem mestu je iz Stopič predstavljen Karol Perko. — Kot časnega učitelja v St. Janzu je s Kala predstavljena Matilda Jager. — Nadučitelj v Mokronogu je imenovan Ivan Pirnat, v Dobrepoju Matej Peterlin. — Enorazrednica v Grosupljem so razširi v dvorazrednico. — Zacasni učitelj v Hinjah je postal absolvirani kandidat Stanko Vrhovec. — Absol. učiteljska kandidatinja Ivana Kalin je nameščena kot zacasna učiteljica na vsoprednicpctrazrednice v Radecah, Angela Kumetj pa na stirirazrednici v St. Jerneju. — Zacasnim učiteljem in voditeljicam na Prezganju je imenovana absol. kand. Roza Gospodarič. Za zacasno učiteljico v Črnemelj Pavla Bayer, za sol. voditelja v Uobljicah pa Josip Gorisek. — V solskem okraju Novo mesto so do 26. septembra razpisane v stalno namescenje sledece službe: ucitepko mesto na enorazrednici na Selih, nadučiteljsko in ucitejsko mesto na dvorazrednici v Hinjah. — C. kr. okr. solski svet novomeski je imenoval proviz. učiteljico Valentino Vidic iz Sv. Ivriža pri Kostanjevici v Hinje, ucit. kandidata Viktorja Sotensek za proviz. učitelja na Mirni. — C. kr.

o. š. s. črnomaljski pa je imenoval suplentko Ano Brzin v Semicu za proviz. učiteljico istotam.

V bolnico usmiljenih bratov v Kandiji je došel I. c. g. župnik Val. Jakelj. Služboval je mnogo let v hribovski župniji Sv. Kvi nad Jesenicami. Zaradi bolezni je prosil časnega uniurovjenja. Ako mu bo ugajalo, utegne ostati v bolnici čez zimo.

Darovi za cosarice Klizabote bolnir. o v Novem mestu. Za cesarice Elizabete bolnico v Novem mestu so darovali: cc. oo. Kartuzijanci v Pleterjah 1 zaboj paradiznih jabolk in drug. c. zolenjave, mil. g. prost dr. Elbert sadja in socivja, velerodni okr. glavar baron Rechbach kromjirja, veleblag. g. dvorni svetnik v p. Gerdesic jerbas jabolk, g. Franc Kos, sluga okr. glavarstva vec butar kolov, gdc. Delci Turkova, pom. učiteljica tu jo naredila krasno [reprogo, gdc. Katarina Rome je darovala 200 jajec, K. Anton Osolnik, Muhaber, g. Janez Kramarsic, Dol. Stra/a st. 67, g. Marija Zorko, Sr. Grceve 6, g. Franc Medle iz Gaberja st. 17, vsak od teh starih vecje mnozine raznega sadja. — V denarju so darovali: g. E. Fuchs v Metliki 3 K 60 v, g. Peter Itoncok v Adlcicah 2 K. — Vsem blagim dobrotnikom prisrena hvala.

Srebrna verižica se je najdlja na Trski gori. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi v zalogi Singer-jevih šivalnih strojev v Novem mestu.

Tzlet na Gorjance. Dne 5. t. m. se je vršil v kljub slabnii vremenu izlet na Gorjance, ki je bil tudi ob enem protestni shod proti svobodomiseltvu, čegar zastopniki so ravno to nedeljo zborovali v beli Ljubljani. Udeležili so se nekateri iz Novega mesta, iz brusniške in sentjernejske fare. V obilnem številu so prihiteli pogumni Orli iz sv. Kriza ter mnogo drugih ljudi. # njimi sta prišla vrli g. kaplan Fatur ter navdušeni g. novomasnik Komjanec, ki je tudi daroval po dokoncanem glavnem opraviu sv. maso. Ob desetih je bila sv. masa z govorom. Sklicatelj izlota je kazal v navdušenih besedah na onega, ki biva visoko nad Gorjanci, na Gospoda Kristusa — ki je bil nedosegljiv ideal ter kremenit znacaj. Po dokoncanem duhovnem opraviu jo biln prosta zabava. Predno so se razšli izletniki, je povedal sklicatelj vzrok danasnega izleta, omenjajoe, kaj vse zelijo svobodomiseltci namreč — svobodno solo — svobodni zakon — seziganje mrlicev i. t. d. Poslušalci so zanimanjem poslušali govor ter so se večkrat slisali klici ogorčenja. Pozdravil je tudi Orle, ki so v prvi vrsti poklicani boriti se z brezverstvom.

Križevska gospoda potem narišeta se posledice svobodoiniseltstva, kakor so se kazale nedavno na Španskora. Slednjic JO še govoril g. župan Kramarič iz Radovico. V svojem navdušencni govoru izraza svoje ogorčenje nad krutim Jotetjem svobodoiniseltstva. Naš ponos so cerkvice na visokih hribih, ki so znak trdne vere naših pradedov, v comer naj jih posnemamo tudi po tomci. — Brusniški v. g. župnik Nemanic je bil izvrstna podporft pevskemu zboru. — Zalibog prehitro so minule kratke urice na prelepih Gorjancih. Prcd odhodom smo si se ogledali jezero ter smo se razšli z nado, da se drugo leto zopet vidimo v veliko vecjem številu.

Novinci. Vsi od žreba 2/1. do žreba 139/IL starostnega razreda potreui (kateri niso na jmdlagi kake ugodnosti oprošeni) bodo uvršeni v 31etno dejansko vojno službo stalno armade. oni od žreba 142/11. do žreba 576/11. starostnega razreda pa v 2 of 3 lotno dejansko vojno službo pri dozolni brambi. Od žreba 593/1k do žreba 463/III. starostnega razreda potrjeni pa pridejo v nst domestno rezervo stalne vojne, vsi drugi pa od žreba 468/1tf razroda na [roj v nadomestno rezervo dezeln bramlje.

Umrl je dijak tukajsne gimnazije Ivan Glavic. Hil je ne* navadno krepak, a vendar ga jo smrt pobrala 8. t. in. po tri* dnevni bolezni in vzola tako njogovi ubogi materi cdino uparj¹ in bodočo pomoč. — Žužembski dijaki so mu pripravili krasci pogreb in mu zapeli dve zalostinki. N v in. p.!

Tutrina. y tukajšnji ženski bolnici je hlapoc Martin G^{or} renec, doma iz Smarjete, okradel svojega tovarisa, vzel m¹ kovčka okrog 80 K. V nedojjo je po mestu popihal, kuj-il s' uro in klobuk in jo popihal, ne ve sc kam. Do zdaj ga sc pr^{vi} vica ni doletola.

Tatvina kolosa. V nedeljo opoldnc pride ncki mladci⁵ na Paucicevo dvorišce rekoč: Kolo pomočnikovo bom vzol. Vsed⁰ se in od[oyoy — ne ve se kam.

Sodnijsko. K zadnji notici o bratih Premru so nam p⁰ roča, da nista zaprta v Trstu, nego v vojaški garnizijski l^{re} iskovalnici v Ljuljani. Sum radi kočijazov bajo ni utomoljcl¹ Pojasnilo prinese sodna obravnava. — Pri mojstru Malovicu J^o bilo svoj čas ukradeno kolo. Pomočnik Kuntarič, doma od [vj Kriza pri Kostanjevici ga je bil izmaknil, pobognil z njim, [A⁰ A⁰

ga Alojziju Koltas v Prckopi pri St. Jerneju za 20 K. Roka pravice ga je zasacila na Primorskem. Dne 10. septembra je bil prod tukajšnjim okroinim sodiscem obsojen na šest mesecev jece. Za poskodbo kolesa pa g. Malovicu 20 kron. — Star uzmovic je Tiki Malar Androj iz Rateza, zaradi tatvin ze mnogokrat kaznovan. Vsaka roc mu prav pride, da le dobi zanjo par desetic. V eni vasi krade, v drugi prodaja, najrajši kako orodje, ki kje zunaj hiše lezi. Zadnji cas je v Toplicah celo v cerkvi ukradel zlico zajernavko iz krstnega kamna in kljucck od tabernaklja, zlico je kupila za eno krono /-ena v Podturnu, od kljucka pa je "ati cofek odstranil in kljucck pod neki karaen na pojju skril. Bižkone je nameraval ob ugodni priliki tabernakelj oropati. Mi¹⁰) l pondeljek je bila glavna obravnava in blizu 20 prič iz topliške in soteske zupnije poklicanih. Tat je obstal vse, kaj bi tadi pomagalo tajiti.

Izpred tukajšnje porote. Od 1. sept so se vršile obravnave in sicer edinole radi hudodelstva uboja. Iz poročil bodo razvideli "si čitatelji, da je pri teh zločinih veliko ulogo imel tudi „deffion alkohol“. Zloraba v pijaci — koliko nesreče povzročuje! Obtožba zoper Marka Plesec so glasi, da je doe 15. junija 1909 "a cesti v Zeieznicah v sovražnem namenu Janezu Oberman z nožem vrat obrezal in a tem zoper njega tako ravnal, da je ta Eb življenje prisel. Zakrivil je hudodelstvo uboja po § 140 k. z. kaznjivo po I. odst. §a 142 k. z. — Marko Plesec je znan kot "lovek na le joze, ki se rad prepira in tepe. Ze kot solar se je tacoga kazal in teh slabih navad tudi pozneje ni opustil. — jJne 15. junija je delal kot dninar v vinogradih v Slamni vasi. R&vno ta dan sta tudi Jauez Oberman in Matija Rozman, prvi 15, drugi 17 Jet star, delala v vinogradu v Vidosicah. Domu €"«de sta se ogasila v Zeieznicah pri siviji Mariji Suhor, ki je delala roba«o za Obennana in kjer je imel Rozman se nek račun poravnati. — Ko sta se pogovarjala v sobi z Marijo Suhor !" njcnimi domacimi, vstopi Marko Plesec, ki je sosed Suhor Jeve in je s Slamnevasi prisel domu. Bilo je to nekako ob desetih zvečer. — Marko Plesec je takoj zacel izzivati. Vprasal je Rozmana in Obennana, kaj da sta tukaj in zacel je zdaj jJnenm zdaj drug-emu fige kazati pod nos, ces, da se jih nic ne boji. — Posebno je silil v 151etnega Obermana, mu grozil z aesno roko rekoe, naj jo pogleda, kako je mocna in pozval ga JG uaravnost, naj se gre tepsti z njim. Rozman je zaman odgovarjal, naj pusti Obermana v miru. Ko je Plesec le naprej silil v Obermana in mu, roko molee pod nos, vnovic rekel: „Kaj ntisliS, da so to bojim, hodi se!“, je Obrman vstal in vrgel Plesca ?* tla. Takoj je priskocil Matija Rozman ter jih razdruzil. — Matija R'jzmsin navaja, da je na to Janez Oberman skocil pri zadnjih vratih iz hise, Plesec pa je tekel za njim. Nie dobrega sluteti je tudi on hitel za njima, a zaradi teme ni videl, kam sta zbczala. — Marko Ploscc priznava, da je tekcl za fantoma, da bi jJli "atiral" iz vasi. - Matija Rozman pravi, da je sel po poti proti Vi-Gosicem, ker ni videl ne Obermana ne Plesca in tudi nic slisal ni. Ko je bil kakih 200 korakov od hise, zasliši zadaj sum, kakorscn nastano, ce dva cloveka teceta. Koj na to je spoznal <?las Jancza Oberniana, ki je zastokal: „Joj meni!“ in potem je postalo vse tiho. Podal *e je nazaj in kmalo sreca Obormanna, ki je tezko stopal in u. rojle> a nic ni "ovoril. Prijel <a je pod levo pazduho in pod P'ral, ko sta tako prisla kakih 100 korakov naprej, se je Ober- "i ZKmdil in v nje"ovih rokah umrl. — Janez Oberman je lln <l velikansko rano vreznino, ki je segala od zatilnika na desno atran 20 cm dalec na desno lice; zevala je na 7 cm široko ter se^ala "b) kosti na 5 cm globine. -- Obdukcija je dognala, da je bilo Pferezano vse vratno misicje in do polovice svoje«a oboda tudi fflavna vratna zila-dovodnica. Vsled te«a je izkrvavenje povzro- wo smrt. Poskodba je bila prizadeta z ostrim nozem, bila na "e) smrtonosna in je smrt morala nastopiti. To rano je Ober- "anu H copilnim nozem prizadjal Marko Plesec, ki sam to priznava. — l7) obravnave jo razvidno, da Plesec ni ravnal v si- Jobranu, kar kazo tudi okoliščina, da je bjla rana prizadeta od "a) aj, ko je Obermana dotekel. - Porotniki so krivdo Plesca potrdili. Sodišce ga je obaodilo na 3 leta tezke jece, poostrene z enkratnim trdim lezišcem vsake tri mosece.

Urzavno pravdnistvo je vložilo obtožbo proti Antonu Ro^an, kl) jo dne 4. julija 1909 na potu od P'rirovca proti Dol. Lokvici v sovražnem namenu Jakoba Suklje s kolcem jo tflavi tolkel in J t^m zoper njeta tako ravnal, da je ta ob življenje prisel. — Zakrivil je s tem hudodelstvo uboja po § 140 k. z., kaznjivo po *• odstavku § 142 k. z. -- Anton Ro^an se je rodil v Ameriki (ln^ 27. april'a 1HK7 v Stelltonu ter se pred okoli 10 leti s stariši v'nil v doniovinu lc-teh. Od tukajšnjih rojakov se je rad razlikoval

na ta način, da je osobito, kadar je bil pijan, koj Boga preklinjal in razsajal. Vzival je zaradi tega prav slab glas. — V nedejjo, dne 4. julija 1909 je Anton Rogan tudi popival po Lokvici. Na večer je prišel h kevdru Janeza Dragovana, kjer je bil tega oče Martin Dragovan, in prosil nekoliko vina. Martin Dragovan mu je dal dva kozarca, na to sta vsak po svoji poti odšla proti domu. — Kmalu potem se je Anton Rogan sešel z Jakobom Suk^je, ki je hodil po poti od Trnovca proti Dol. Lokvici. Anton Rogan je Sukheta s kolom, kakoršne imaj© pri trtah v, vino- gradih, opetovano po glavi udaril: na drugi udarec se je Sukje zgrudil na tla in na to ga je Rogan na tlch lezečega vsaj se enkrat udaril po glavi. — Jakob Sukhe je oblezal mrtev na lieu mesta. Pri raztelesenju se je našlo 25 koscev lobanje v mozgane vdratih. Glava je bila tako stolčena, da je morala smrt takoj nastopiti. — Obdolzenec se je sicer zagovarjal, da je bil pijan. a priče so povedale, da se je vendar lahko zavedal svojega dejanja. — Ubiti Jakob Suk^e ga je Je svaril, ker je Rogan Boga pre- klinjal. Suklje je bil ugleden moz in v eni dobi tudi zupan. — Rogan dejanja ni tajil. Porotniki so krivdo priznali. Obsojen je: 4 leta tezke jece, poostrene z enkratnim postom in trdim lezišcin Tsake tri mesece. —

Gospodarske drobtine.

— Kmetijski pouk. Kmetijska podružnica novomeška pri- redi gospodarski pouk v nedetjo 19. t. m. v St. Petru in v nedeljo dne 26. t. in. v Prečni. Poučevala bodeta vodja Rohr- man v živinoreji in adjunkt Zdolšek o trgatvi in o kletarstvu. Pouk se prične na obeh krajih ob 3. popoldne.

— ProSjno za dežehie stipendije in za vstop v kme- tijsko šolo mi (innu se sprejemajo od vodstva šole do 30. sep- tembra t. l. Gospodarji, ki želijo svoje sinove bolje izobraziti in za svoj stan boh izgojiti, naj se pravočasno zglaste in naj prilože prošnji vsa potrebna spricala. Več o oddaji deželnih ustanov in o sprejemu je bilo v zadnji številki povedano, zadej v „Razpisu“.

— Nakup lnurbodmske živine. Dne 14. t. m. je prišlo v St. Mihel na Zgor. Stajarskem več dolenskih živinorejcev, da bi nakupili za zboljšanje domače živine murbodenske pleiuenjake, za katere daje tudi dežela nekaj podpore. Živine se je sicer na semenji dosti prignalo. Naši živinorejci so se pa vrnili brez plemenjakov. Vzrok tiči v tem, <a ni bilo nič prikladnega dobiti in da so bile cene dosti pretirane. Sam se zdi, da bo kmalo ponehalo nakupovanje živine v Murbodenu, kakor je ponchalo v muriški dolini. Tamkajšni živinorejci ne vedo, kaj bi zahtevali za svojo goved, goved je pa taka, da potrebuje sama v enem in drugem oziru izboljšanja. Menda danes edino še Kranjci to goved kupujemo. Več o tem spregovorimo prihodnjič.

— Sadna letina je letos v obce bolj slaba. Nekatere vrste sadja so pa močno obrodile. To ve^ja posebno za hruške, ki so letos i>olne, da se drevje šibi. Zlasti tepke, ki bodo dale letos mnogo mošta, so dobro obrodile. Pa tudi zimske zlahtne hruške imajo polno sadu. To sadje naj se skrbno spravi in proda. Me- stoma so tudi ja>olka dobro obrodila. Kmetijska šola na Grmu ima pri raznih sortah jabolk prav polna drevesa, tako da se vse šibi. Dobro obrodili so letos orehi in tudi kostanj je dobro obložen. Sem in tja so tudi češplje dale precej sadu.

— Bolezni sadne^a drevja. Letos se je pokazala na drevju precej močno bolezen, ki jo imenujemo „fusikladij“, tudi škrlup ali listna sušica. Ta bolezen nastopi na listju, ki se suši in odpado, pa tudi na sadju, ki dobi po sebi okrogli, črnosivi škrlup. Od te bolezni je napadeno jabolčno in hruševo drevje. Bolno je pa tudi češpljevo drevje, pri katerem je listje v pri- zadetih krajih kar porjavelo. Proti tem boleznim prioročamo škropljenje z modro galico. Treba je pa tudi, da se drevju gnoji, kajti gnojeno drevje se Jazje upira takim boleznim kakor drevje, ki je oslabiljeno zaradi pomanjkanja potrebnega živeža.

— Tiiršični slama za krino. Letos bo kazalo porabiti za krmo vse, kar se da. Tudi turšična slama je dobra za krmo, zlasti če se dobro pripravi. Treba jo je zrezati in popariti, potem jo živina najraje zre; sicer je trda. Kjer imajo dosti take slame, imajo posebne stroje, da jo raztrgajo na drobne kosce. Na ta način se še bolj izkoristi za krmo. Izvrstno se pripravi tudi v parilnikih, kakoršne rabimo za i>arjenje svinjske klaje.

— Sadlie iropine so tudi prav dobra krma za prašice in goved. Pokladati jih pa ni preveč, ampak po malem jih je pri- mešavati drugi krmi. Kar jih ni moč porabiti v svežem stanju, to naj se posuše in spravijo na suh prostor, da nam ne plesnijo. Goveji živini lahko pokladamo na dan 2 do 3 kg i)osušenih tropin.

— Gospodarske Sole v Aystriji. — L. 1907/08. je bilo v Avstriji 175 gospodarskih sol z 8563 dijaki. Od teh so bile A visoke z 1077 dijaki, 3 akademije, 7 srednjih sol, 5 višjih gosp. sol, 2 višji vinogradniški soli in 1 višja pivovarska šola z 1874 dijaki. Dalje je 41 kmetijskih sol s celoletnim poukom, 80 z zimskim poukom, 11 nižjih gospodarskih sol, 17 nilekarskih in gospodarskih, 14 nižjih sol za hrastlarstvo, vinogradništvo itd. ter 2 pivovarski soli.

— V topliški župniji se pohvalijo z letošnjo letino, vendar pa sploh rečeno zaostaja za lansko. V nogradih je zapaziti mnogo gnilega grozdja, eni so ga že obrali, drugi puščajo vse vkup do trgatve. Ako bo vrme tako ugodno ostalo kot zadnje tedne in ako bodo vinogradniki čakali do popolne dozoritve, je upati prav dobre kapljice. Pšenica se je slabo obnesla, drobna je in labka. Tudi turšica no bo tako polna in debelo zrnata kot lani. Krompir miši ogledavajo, korenstva bo obilno in prasiči se bodo lahko zredili. Da bi le imoli dopitani primeroma tako ceno kot niladiči. Glede krme se nam bo godilo letos kakor lani, manjkalo bo in rezanica bo pela. Morda se nas tudi letos država usmili in zivinorejcem da podporo. „Gospodarska zveza“ ima sedaj izdatno skusnjo, ki ji bo v prihodnje na hvalo prišla.

Ameriški novičar.

= Pittsburgh Pa. V tovarnah za jeklo je nastal strajk, ki traja že več tednov. Delavci so se neusmiljeno izkoriščali. Vecina ondotnih uslužbencev je slovanska. Trust je zacer uvažati od drugod skabc; strajkarji so sicer obkolili tovarno, a v kljub irjih paztyvosti se je tvornicarjem posrečilo uvažati ptujih delavcev. Vsled tega je prišlo do krvavih izgredov. V Me Kees Rocks se je prelivala kri. Ustreljen je Hrvat Stjepko Horvat, katerega je velikanska množica spremila do groba. Due 22. avgusta je bil zopet ljut boj med strajkarji in tovarnicarji. Ubitih je bilo 5 in 40 ranjenih; med imeni se citajo tudi slovanska.

= V Joliet-u sta dva slovanska dečka ondotne fame sole Jozef Zlogar in Jozef Ainbrozič na ulici našla zavitek ter ga iz radovednosti pobrala. V njem je bila večja vsota dolarjev in nokaj listin. A poštna dečka sta to izročila policiji. Ondotni list „Republican“ ju zelo hvali.

= V Me Gregor, Minn, so sklenili Slovenci, da si zidajo svojo cerkev. Priporočajo se rojakom tudi za mile darove.

= Bridgeport, Ohio. Dne 27. julija je tukaj unirla po kratki bolezni v bolnišnici in sprevidena s sv. zakramenti Marija Šercol, rojena Kovačič, stara 26 let in doma iz Virov, fara Zatična pod Ljubljano. Zapušča tukaj zalujočega soproga in dvoje otrok; eden je star eno leto in pol, drugi pa 2 tedna. Pokopana je bila po katoliškem obredu na Linwood Cemetery dne 29. julija.

= Nopris, <olo. Xesreča je tu zadela rojaka Janka Gregoriča; po domače so ga nazivljali „Adamček“. Dne 9. avg. je sel zjutraj zdrav na delo; ob treh popoldne pa se je utrjala velika plast kamenja nad njim in ga pokopala pod seboj. Zdrobila mu je glavo skoraj popolnoma, vsled česar je nastopila takojšna smrt. Pokopali smo ga dne 10. avg. na katoliškem pokopališču v Trinidad. Tukaj zapušča dva mladoletna dečka stara od 8 do 10 let. Njegova žena se nahaja nekje v državi Wyoming in ima tudi par otrok. Če je bil ranjki pri kakem društvu, se ne da dognati, ker pri hišni preiskavi ni bilo mogoče najti nikakih tozadevnih listin. Zatoraj prosinio cenjene g^u, urarlnike od vseh drustev, da pregledajo uradne knjige, da se zadeva }ojasni, ker ubogi otroci so tu sedaj brez vseh sredstev, odvisni samo od pomoti drugih }judij. Stvar je tem težja, ker ni tukaj nobene-ga cloveka, s katerim bi bil umrli v kaki ozji zvezi.

Smešnice.

(Predebelo.) „Pretekli teden sem vstrelil dvajset zajcev na lovu.“ — „Nehaj, nehaj, že vendar; saj sem se že včeraj dovolj nasmejäl, ko si pravil, da si jih vstrelil deset!“

(Na Ninrtiiti postelji.) Žena (umirajočemu soprogu): „Ako mi res umreš, prišla bom kmalu za teboj!“ — Mož: „Prosim, ne greni mi se zadnjih trenutkov!“

(V naglici.) Zenin: „Evlalija, veš kaj, zaročni prstan, ki si ga meni podarila, si pa veliko predrago }lälacala!“ — Nevesta: „Res? Oj ta slepar, da se drzne mene tako }ehariti, ko sem vendar že kakih deset zaročnih prstanov {ri njemu kupila!“

Listnica uredništva:

V Litiji: Za to številko prepozao.

Loterijske številke.

TRST, 11. septembra 85 16 10 19 84

Darovi za novo župno cerkev v Prešni.

Berns Fr. 1 K, Žara 1, Rifelj Fr. 1, Pikel J. 1, K. A. i, K. M. 2, Jarc Iv. 188, dar sv. Autona 4 80, pri ulodu III r. 9 24, L. M. 10G, Smrk6 JOE. 2, Neimenočana 20, Neini. 3, Visokomrl. goč»a Amalija Ij»n>er f0 (četrti), A. Aužok 3, Sali Ana 10, Alože Ana 10, male Hvotič jiri kolekturi 2 20, Dobri farani 80 pri pHPnični kolekturi darovali do 90 inernikor lepe pšenice. Nekateri so po merniku darovali. Blagoslovi dobri li }f vse!

Tujci v Novem mestu.

Hotel Koklii: Prduvič J., IMKIO F., dr. Pócek F. iz Ljubljane, dr. Pegan, JI. Siulievč iz Zajjreba.

Jakše: D-u>ch I. iz Danaja; A. Smrkolj iz Trata; A. Pogačar i* Kamnika.

Sejmi na Dolenjskem v mesecu septembru.

V Novem mestu vsak pondeljek prasičji semenj; v Mokronogu 18.; v Višnji gori 20.; v Crnomlju in v Ribnici 21.; v Buči 27.; v Mimi peči 29.

Tržne cene v Novem mestu.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	i Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	20	16	Leča	11	71
Rz.	13	—	Bob.	11	71
Koruza	13	—	Ajda	11	71
Ovee	7	48	Proeo	12	3« 1
Ječmen	11	04	Soršca	1	16 91
Krompir (imernik)	1	20	Lan.		
Fizol	12	03	Jajca po 7 za 40 vinarjev.		
Grab.	12	36			

Neiika Ktissel roi Lipavec naziianja v -svojem, svojega H>aka Avgusta Kiissel in vseli s Todnikov inieim prežaloHtno vest, da je ujeji iskreno ljubljani dobri soprog, oziruma brat, stric in svak, }o.spod

Franc Kiissel

trgovec

danes popoldan ob 3. uri. po doleem in mui>nem trpljenju, jreviden 8 svetimi zakramenti za mnirajofie, v 53. letu svoje dōbe. vdan v bozjo voljo, izdihnil BVOJO <iuš).

Pogreb bo v soboto, dne 11. septembra ob ft. uri popoldan.

Sve>e maše se bodo brale v tukajSnji kapitelJBki in franšiskanski cerkvi.

Fredragega pokojnika priporočaemo v blag upomin in molitev.

20J)

RUDOLFOVO, dne 9. septembra 1900.

ZAHVALA.

Za izkazano, iskreno sočutje povodom bolezni in 8mrti natiega iskreno ljnbljenega woproga, oziroma brata, itrica in svaka, gospoda

Franca Kiissel

trgovca

kakor tudi za mnogobrojno, čaHtno Bpreatvto pri }o-Krebt drazega nam rajnkega, izrr-kamo tem potom naj-iskrneJH) zahvalo. — Srcua hvala prec. kap. dnhovHc-ini iu pre>. gg. oo. franciskanom, kakor VHam ostalim, ki HO V tako ("lastnem in obilnem številn epriuil: prezgodaj umrleifa k zadnjemu počitku. — Vzlati se zabvaljujemo p. n. gg. svetilcem-trgdveem, p. n. gg. darovateljem krasnih vencev, si. meščajHki gardi in ne godbi.

RUDOLFOVO, dne 13. septembra 1909.

(210)

Zalujoci ostali.

Drnžbeni oklic.

E 373/9

Pro zabtevanju Jerneja Ambr-zic* iz Vel. Brimmi; za*panefia po rlr .Ta-
koku Sch-jjuli, udvetniku v Novem tuextu bo due 29. septembra 1909 dopoldne
Ob 10. uri, pri wpodai oznamenjeni sodniji, v izbi št. 6, 'Imzba zavezam-evih
*eulij, Hc 1. stv 'JO. 204, k. obt. Hrušoa. '«19 k. o. Ztjčjivrh in 487 kat. obi'.
Cermogijice, obBtojeeib IZ njivnih parcel št. 4f>4, 4F)5, 451. 179>, ia travnisk.
parcel fit 1742, 1741, 1799, 1833, in i'izdne parcele At. 1309/1 s pritiklino vred.
Nepremičninain, ki jih je prodati na dražbi, je dolocena vrediiost na
707 K 88 h.

Najinaojsi ponudek znasa za zeraljiiea vl. st. 90 in 204 k. o. Hrniha
157 K 48 vin', vl. štev. 619 k. o. Zajčjivrh 221 K 64 v'u., iu vl. štev. 487
k. o. OriiioRtjice 8W K 84 vin. pod tern znfskoin se ue prodaje.

Dražbene pojfoje in 1 stine, ki He tiiejo nepremičiu (zemljifiko-knjžni
izpisek, hipotekami izpisek, izpiaek iz kataHtra, cenitvene zapisnike itd.) smejo
tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj ozuameujeni soduiji v izbi št. 6. med
opravnimi urami

Pravice, katere bi ne pripnšcale dražbe, je oglositi najpozneje v dražbenem
obr.tku pred zaijetkom dražbe, ker bi He sicer ne mogle razreljavljati glede ne-
pfemienine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe,^ katere
unajo sedaj na nepremičuinab pravice ali bremena ali jih zadobv v tekn dražbeuega
Postopanja, tedaj Baino z nabitkom pri soduiji, kadar niti ne stannjejo v okolisu
8pi>aj oznamenjene sodnije niti ne imeuuejo tej v sodnem kraju stauujocega
pooblBBcenca za vr <be

C. kr. okrajna sodnija Rudolfovo, odd. II.,
due 1C. avijnwta 1KO>.

(211)

Dražbeni oklic.

-***-

Po zahtevanju Ane No-ak v lndem, zagtopatifi pi <lr Slancn, odvmetiku
v Novem inestu bo dne 30. septembra 1909 dopoldne ob 10. uri pri spodaj
^znaniienjeni sodniji, v izbi fit. t> dražba zavezaiict-vcia zemljisc.a vl. št. 26i k.
<> Dalnivrli obstojere^a iz stavbne jiarcele 10, 165 na kateri stoji lenHia s
Blaiuo krita liiua. H pozidann povrhuo 1 ar 5m² in iz njivne parcele št. 1000,
111 lezi približno 3 minute oddaljeno od hiše 8 pritiklino vred

NVpremiitiini, ki jo je prodati na dražbi je d'lo'i-ena vrednostna 736"96 K.
Najinatijši pomvlek^nifia 491-30 K. pod tem zneskom ne ne pr daje.

DrHzeite po>oje in listine, ki He tiiejo nepremičnine (zeniljiHko-ku.) zui
izP'fiek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisinke it-l-i stuejo tistf, ki žele kupiti,
Pregledati pri spodaj oznamenjeni sodniji T izbi št 5 med opravnimi urami.
l'pravice, kat. re bi ne pripušfale dražbe, je oglaHiti pri sodniji naj-
Pozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se nicer ne mogle
*azveljavljati K'e-čle nepremičnine same.

O nadaljnih doifodkih dražbencu;a poetopanja se obvestijo osebe, katere
in>ajo sedaj na iiepremir-ninali pravice ali bremena ali jih zadobe v tekn dražbe-
ne>ga poBtopanja, tedaj HHDO Z nabitkom pri nodniji, kedar niti ne stanujejo
v okoliHu spodaj oznamenjene soduije, niti ne iinenujejo tej v sodnem kraju
*tanujocega pooblašfciia za vročbe.

C. kr. okrajna sodnija Rudolfovo, oddelek II.,
due 16. avtUKta liiO'J.

(212)

Dražbeni oklic.

E 299/9

8

Dne 2 oktobra 1909 <lopo'dtie ob 10 nri bode pri spodaj oznamenjeni
«odniji v izbi fit 6 dražba zemljim-a vl. fit 389 k o. Viuavas.

Nei.remiienini ki je prodati na dražbi je dolicena vrediiost na 1000 K.
NajmaiijHf ponudek znasa 365 K 67 b, pod tern eneskom s» ne jTixla.ie.
°<lobrene dražljene pogoje in listine, ki se tiiejo nepremicniue, se
zamorejo vpogledati v izbi št. 6'

Pravice, katere bi ne pripušfale dražbe, je oglositi pri sodniji najpozneje
J O'aibenem ohn.kn pred Bačetkom dražbe, ker bi «e sicer ne mogle razve-
javljati glede nepremičnine sam^.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere
itu>ajo sedaj na nepreinfuinaah pravice ali bremena ali jib zadobe v teku dražbe-
ne>Ka pobtopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodniji, kadar niti ne stanujejo v
OKonHu spodaj'oznamenjene 8o.hii>je niti ne imeuuejo tej v sodnem kraju stan-
nnocega pooblašfienca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnija Rudolfovo, oddelek II.,
<ine 16 jnljia IUOU.

(213)

Vrejme se dimniharshi~poiGnih

tr ozon in zvost. samostojen delavcc no cez 30 let star. Plača po
«Offovoru pri Fran (J<rsil<li, dirnn. mojster in poscstnik v Krskem.

Nizjogimazijed

^ boljšo rodbino se sprcjmc na hrano in stanovanje pri urad-
"i^ki rodhini. Vrt in kopalna sol>a na razpola<?o.

Povprašanja pod „JO(> K" poste restitute. (200-3-2)

Gostilno

v iiajain s 1. novcmbroni 1909
na l)ronietni karlovacki cesti v
v Alotliki z vrtom, ki lczu na
jiivinskem trgu. i205-3-2)

Vsc dru>o so izvc pri J. Ilrehoič-u T Metliki fit. 21.

Razpis.

Radi oddaje prizidja župne cerkve v Smarjeti (Dolenjsko) vrsila se bode

ofertna obravnava dne 6. vinotoka 1909

v župnišču v Smarjeti. Postavno z 1 K kolekovane oferte je
poslati isteg-a dne do 10. ure predpoldne na župni urad v ymarjeti,
na zakasnele ponudbe se ne bo oziralo.

Dotične načrte, stroškovnik in stavbene poyoje si vsakdo
lahko ogleda v župniški pisarni istotani.

Proračunjeno je:

1. Posipanje stare^a zidovja i. t. d.	K 1.775'—
2. Stavbena dela	„ 23.659'21 '
3. Tesarska dela	„ 2.689'44
4. Kleparska in krovsko dela	„ 7.575'40
5. Mizarska, kjucavnicarska in pleskarska dela „	5.106'60
6. Kinčevalna dela	„ 2.622'20
7. Steklarska dela	„ 1.700'10
8. Strelvodna dela	26850

Skupaj . K 45.396'45

Ponudbe se lahko stavijo za skupna dela ali pa za posa-
mezna dela ter se pošiljajo po pošti ali pa osebno zroci župnišču.

Podpisani župni urad si pridržuje pravioo izbrati iz med
ponudnikov gradite^ja ne oziraje se na visokost ponudbenih cen.

iupni urad v Smarjeti, dne 9. kimovca 1909.

(207-3 I)

A. Zainan, zu[n]ik.

ali iz<rubljena je bila v Novem mestu
^e ^ma I>a^ca s sre<brnim drzajem in
Hongraim ter dezni& z zakrivljeno
kljuko.

Najditelj naj odda oboje proti nagradi v ^ostilni pri
„Kristofu". (2?ui-8-aj

filB . I kupuje vedno in v vsaki muozini
^ I I H n f i n H n ter P^" ^ najdaje tvrdka:
dUIIC UUUU J. KuSlan,
^ ^ * " * ^ ^ ^ I ^ ^ " ^ ^ * trgovina z dezelnini jiridelki.
Kranj - (Jor(Mi.jsko.

«...» na prodaj -^1

!... I I WW z lepimi travniki, njivami, bnisiovo lozo,
I V I I I I I velikim gospodarskim poslopjem, za ži-
I I I I I I I vino- in prasicerejo pripravno. V blizini
M I M I I I I tega nilina se bode gradila železnica.—
Cena primerna, pojroji ugodni.

Kje pove upravnistvo „I)ol. Novic." (195-3-3)

Dva ali tri pomočnike

^ in eneg:a iičenca ^

sprcjmc Josip (iolobič, čcvljurski inojster v Sv. Križu
pri Kostanjevici. Plača dobro. (203-2-ii

Kozolec (topler)

s tremi okni in na konceh po en okenj je na prodaj v Valii vani
pri JaiH'zn IMilar št. 4. ^08-4-1)

Wm M ff fl M I KuPll Je p^enico, orehe in
W II 111 IT I vse druge dezalne pridelke
I W W W I . po najvišji ceni vsaki dan

(20014) Jakob PauCiC \ Rudolfovo in.

Svoji k svojitn!

Popolnoma uarno naložcn denor Hrnnilnico in posojilnica za Bandijo in otoico

reg. zadruga z neomceno zavezo 198-0-2)

v lastnem domii v Kandiji

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

 $4\frac{1}{2}\%$

na leto brcz odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega placuje.

Letnik 1910

naše „Družinske pratike“

je ravnokar izšel in se dobiva skoro po vsch trgovinah, na do-
bela pa v Ljubljani: v „Katoliški bukvarni“, prodajalni „Katol.
tisk. društva“, datje v trgovinah Ant. Krisper, Vaso Petričič in
Iv. Korenčan; v Trstu: prodajalna „Katol. tisk. društva“; v Olju:
Zvezna trgovina. (192-3-2)

Cena komadu 24 vin., po pošti 10 vin. več. Zahtevajte jo
povsod in ne dajte si vsiljevati drugih pratik!

Stechenpferd lilijino mlečno milo

Najmilejše milo za kožo kakor tudi proti pegam!

(64-2015)

Dobi se povsod!

Ustanovljeno
1899

IVAN" SVETEC

Ustanovljeno
1899

brivec in vlasuljar

izdeluje vga vla.suljstHka dela. kujiuje zmešane in rezane ŽENSKÉ LASE po naj-
višji ceni. V zalogi ima vse toaletne 8t?ari, posebno svetuvuo znani original
Bayrum tekočina proti izpadanju lan in prhut, prhut izeine tekom enorineNe;ue
vporabe popolnoma po nje^ovein navodilu. Pravi Amerikan-Petrol tudi jiroifku.seu
za raet potuladka lan posebno pri otrocih. (11-24-22)

Neprecenljiv Nusiol, barvilo t& lase in brade, prekaaa vse dosedanje
iinajdbe, cudovit uspeli sedajnosti. neHkodljiv, zdravniško preinkan.

Zraven tega priporoca svoj Brivski Salon, urejen z najnovejšimi kora-
forti, 8 hitro, čisto, dobro postrezbo z^leč lino^obrojnega obiska.

Rudolfovo, Glavni trg. fNasproti mestne hiše.)

KEIL-ov LAK

najboljši lak za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela prrvlaka (glaznra)
za umivalne niže 30 vin.

Keil-ova pasta za čevlje po 30 vin.
Keil ov ltk za zlateuje okvirjev
40 vin.

Novo meslo: J. Picek.
irnomelj: Anton Zurec
Idrija: Val. Lapajne.
Kamnik: Ed. Hajek.
Kotevje: Franz Loy.
Kranj: Frani D.tlfm

Keil-ovo leščilo za pode 30 vin.
Eeil-ov lak za klobuke v raz-
ličnih barvab.

ima vedno v zalogi trvdka

Ljubljana: Leskovic & Meden.
Postojna: Anton Ditrich.
Skofja Loka: M. Žiyon.
Zagorje: Rili. E. Miheičič.
Radovljica: Oto Homann.
(1.)0-6-41

Fozor! Slovensko podjetje! FOZOP!

Slavnemu olxnnstvu se priporoca dne 11.febr. 1909
na novo otvorjena velika manufakturna tr^ovina

FRANC SOUVAN sin

v stari Souvanovi hiši na Mestnem
trgu št. 22 v Ljubljani.

(50 43-29)

Šolshe hnigje in tiskovine

po najnovejših predpisih in uzorcih so uedno u zologi pri

 J. KRAJEC NASL.
v Novem mestu.

Stavbeno podjetje Znidarčič 8 Stepančič

Gorica, ulica Mattioli

filijalho v Kandiji pri Novem mestu

se priporoca si. obcinstvu in dru^iin korporacijam
za izrlelovanje vsakovrstnih stavbenih del.

Prevzoma narlzorstvo in izdelovanje nactrov
ter staticnih racunov.

Za obila naročila ae toplo 3>riporocata
(170-0-9) Znidarčit E Stepontič.